

Török Sándor:

A pesti rendőrök

II.

A rendőrség főkapitánysági épülete valamikor a Hatvani-utcában volt. A testület folytonos fejlődésével azonban most már szűk lett az öreg ház s 1887-ben Török János, a nagy szervező, főkapitánysága alatt megvették a Lánchíddal szemközti régi Európa-szállót. 510.000 forintba került az épület és további 60.000 forintba az átalakítások. A mából visszanevezte érdekesek ezek az összegek: *Splényi* Ödön detektívönöknek 1500 forintja volt egy évre és 400 forint lakbér. A detektívek fizetése 600 forint volt és 200 forint lakbér.

— Erre az időre esik — folytatja *Dorning* Henrik — a bünyügyi nyilvántartás megalapítása is. A kisebb-nagyobbrendű büntetéseket, akiket Török János fildőzöbe fogott, rendre kiköltözködték Pest környékére és onnan jártak be zsákmányolni. *Lakóhelyük tehát már nem tartozott a főkapitánysághoz.* Végül is 1889-ben ezeket a községeket Ujpesttel. Rákospalotát becsatolták s ezzel megszűnt a hinterlandjuk.

A meg-megújult tüntetésekről esik szó ismét, — amelyekben főként az ifjúság járt elől, sok gondot okozva a rendőrségnek, — majd a meginduló munkásmozgalmak, amelyeknek nagy része szintén az utcán bonyolódott le.

Kalmár Béla a főkapitányhelyettes halkán mormolja maga elé az akkor híres verset:

Abcug Tisza, abcug Csáky!
Abcug báró Fehérvári!
Abcug Török főkapitány!
Éljen doktor Takács Zoltán!

— Ez jellemző Takács Zoltánnak, a szigorló jogásznak és ügyvédjelöltnek népszerűségére. Egyébként Takács neve később átkerült a bünyügyi krónikába.

— 1892-ben meghalt Török főkapitány — veszi át a szót ismét *Dorning*, — ideiglenesen *Pekáry* főkapitányhelyettes vette át az ügyek vezetését, majd kinevezték *Sélley* Sándor dr.-t. *Sélley* alatt vitték keresztül a még Török által kidolgozott szervezési szabályzatot s akkor mondták ki, hogy *rendőr csak az lehet, aki a katonaságnál altiszt volt.* A testület egyre jobban összeforrott és egyre magasabb értelmi nivóra emelkedett az őrszemélyzet.

Baksa János hozzáfűzi, hogy a kilencvenes években a *Wolfner*-gyár tüzkatasztrófájánál hősi halált halt *Ambrus* Kamill rendőrkapitány és *Konkoly* Hugó rendőrségi kézbesítő. Míg a mentésen fáradoztak, egy összedülő fal maga alá temette őket.

— Az akkori budapesti hadtestparancsnok — mondja *Baksa* — anélkül, hogy erre kérték volna, katonaságot vezényelt ki a rendőrök temetésére s ezt azzal indokolta, hogy *kötelességteljesítés közben érte őket a halál s ez annyi, mintha harctéren hősi halált haltak volna.*

Tovább forgatja a jegyzeteit *Dorning* Henrik.

— 1895. nyarán *Sélley* Sándor távozott a főkapitányság éléről s miután egy ideig ismét *Pekáry* vezette a rendőrséget, 1896 elején *Rudnay* Bélát nevezték ki főkapitánnyá. *Rudnay* volt az államrendőrség első „méltóságos” főkapitánya, mivel előzőleg főispán volt. *Rudnay* főkapitánysága alatt kapta meg a rendőrség új egyenruháját, amire annál is inkább szükség volt, mert az ő idejére esett a milléniumi kiállítás, amikor a rendőrségnek nemcsak a közrendre kellett fokozottabb mértékben ügyelni, de állandóan parádés szolgálatot is végzett s ebben az időben gyakran látogattak el a fővárosba fejedelmi személyek, így a német császár is és *Károly* román király. Az egyre erősebb munkásmozgalmak is sok gondot adtak. 1902-ben ugyancsak *Rudnay* alatt hozta haza *Pekáry* Londonból a daktíloszkópiát. 1901-ben vette át a detektívtestület vezetését *Krecsányi* Kálmán. A testület az ő vezetés alatt fejlődött azután európai hírűvé.

A nagy detektívvel, *Krecsányival*, kapcsolatban ismét előkerül egy-két kedves epizód. *Vázsonyi* Vilmos nagyhatalom volt már ak-

kor és a rendőrségnek sokszor igyekezett borsót törni az orra alá. Védencei érdekében a legapróbb ügyekben is és sokszor nem a legtapintatosabb modorban lépett közbe a rendőrség közegeinél. Történt pedig egyszer, hogy *Krecsányinak* a detektívönöknek a kávéházban eltűnt az ezüsfogantyus botja. A főpincér azt mondta, hogy csak tévedés lehet, azonban ennek és ennek az urnak is van egy ilyen botja, jelentette később. *Krecsányi*, aki nagyon ragaszkodott a bothoz az illetőt egy detektívvel behívatta magához. Az ezüsbotos ur megjelent a rendőrségen és nem tudta miről van szó, de minden eshetőségre készen, *Vázsonyi* már hozta magával. Ő kint is maradt az előszobában és *Vázsonyi* ment be *Krecsányi*hoz, érdeklődni, hogy mi a baj. *Krecsányi* nevetve megmondta, hogy semmi, egyszerűen arról van szó, hogy a botját valahogy elhagyta a kávéházban, ennek az urnak van éppen egy olyan ezüsfogantyus botja, hát ha valami tévedés folytán ez volna az a bot.

— Jó jó, tudom — mondta *Vázsonyi* — ilyesmit szoktak mondani az urak, ha nem akarnak egyenesen válaszolni. De hangsúlyozom, ez az ur ügyfelem és tudnom kell, hogy mi lesz vele.

— Én pedig hangsúlyozom — válaszolt *Krecsányi* — semmi másról nincsen szó, csak az ezüsfogantyus botomról.

— De kérem — nem hagyta magát *Vázsonyi* — hát tessék csak megnézni, tessék idejönni az ablakhoz! — s az ablakhoz vitte *Krecsányit*, aki ámulva látta, hogy valami őt flákkeren és konjlison ott rémüldözik a behívott ur egész rokonsága, megrakva agyneművel, ételfélével és minden egyébbel, készen arra, hogy az illetőt itt tartják. Természetesen nem tartották ott, de a nagy felkészültségből nyilvánvaló volt, hogy az ezüsfogantyus boton túl, valami súlyosabb természetű vaj is lehetett a fején.

— 1906-ban vette át a főkapitányság vezetését *Boda* Dezső. *Boda* főkapitánysága ismét új korszakot jelent. A politikai viharok egyre nagyobb hullámokat vetettek országszerte. A darabont-kormányban megszerveződött a nemzeti ellenállás s a viharos időkben a *Fehérvári*-kormány az erőkezű *Rudnay* Bélát a székesfőváros és Pest-vármegye teljhatalmu királyi biztosává nevezte ki. Körülnéztek, hogy ki legyen az új főkapitány. *Boda* Dezső akkor helyettes főkapitány volt, de közben a belügyminiszter elküldte Debrecenbe rendet csinálni. Debrecenben az történt, hogy a darabont-kormány elküldte oda főispán-kormánybiztosnak a nagyon népszerűen *Kovács* Gusztáv pénzügyigazgatót. Debrecenben azután ünnepélyes beiktatás helyett az történt, hogy új főispán-jukat halottaskocsival várták a debreceniek az állomáson, se szó se beszéd, lekapták a tiz körmérőlt, bedobták a halottaskocsiba, úgy vitték be a városba. Ezek után küldték oda *Bodát* rendet csinálni.

Itt már egyre kevesebb szükség van a jegyzetekre és egyre több a személyes emlékezés, hiszen *Dorning* Henrik titkára volt *Bodának* s 1908-ban a rendőri gyermekbíróóság megszervezésénél már részt vett ebben a munkában mint segédfogalmazó.

— *Boda* Dezső — mondja — olyan ügyesen csinálta meg a debreceniek leszerelését, hogy még meg is szerették Debrecenben.

— Nem lehetetlen, — fűzi hozzá *Baksa* János — hogy az asszonyok is ugyan valóst *Boda* mellé állottak, mert igen daliás szép ember volt.

— Az lehet. De tény az, hogy a debreceni megbízást igen jól végezte s ezért azután nemcsak hogy ráesett a kormány választása a főkapitányi állás betöltésénél, *Boda* volt az első igazán kebelbeli főkapitány, aki a rendőrségen belül nőtt fel. Amint elfoglalta állását, rá néhány hétre megbukott a darabont-kormány, jött a nemzeti kormány és sorsa küldték nyugdíjba az előzőek által vezetett állásba kinevezett tisztviselőket. *Bodát* is el akarták eljteni rögtön.

Andrássy Gyula gróf, az új belügyminiszter, egy parlamenti interpellációra elhangzott válaszában kijelentette, hogy tárcáját

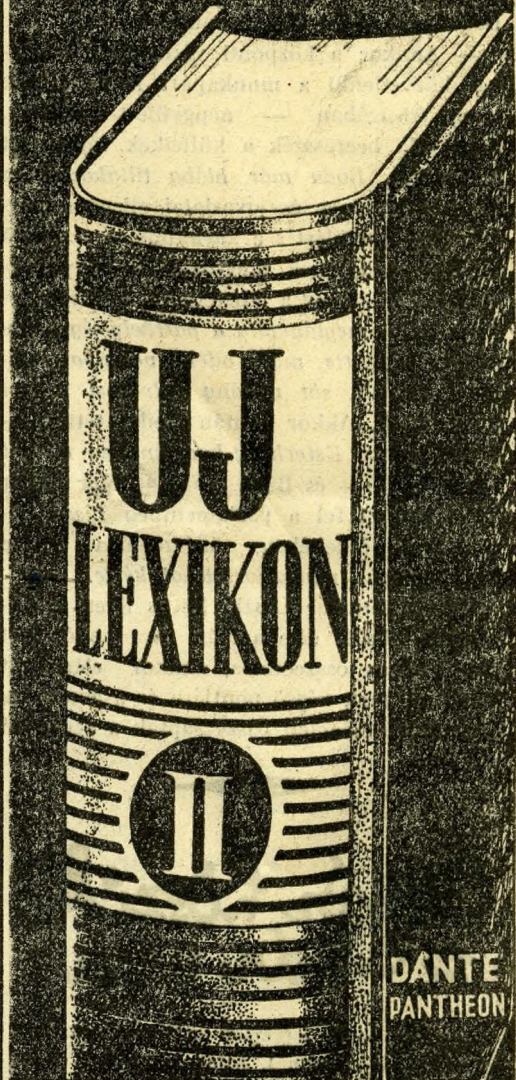
köti *Boda* maradásához. Sőt *Boda* mellé állott a király is. *Ferenc* József ugyanis úgy tekintette a dolgot, hogy a közigazgatás feje ő, „a főkapitány tehát az én emberem” — mondotta.

— *Boda* maradt. Az *Andrássy*-kormányval megbarátkozott és azután számtalan viharon keresztül vezette a rendőrséget még tizenegy esztendőn keresztül, igen súlyos időkben, hiszen ő volt *Budapest* háborús főkapitánya is, egészen 1917-ig. Amikor átvette hivatalát, akkor kezdtek megvalósulni mindazok az elvek, amelyeket *Török* főkapitány lefektetett s amelyeken *Sélley* és *Rudnay* annyit fáradtak. Akkor érte el a budapesti államrendőrség a nyugateurópai rendőrségek színvonalát, — kifelé — és ami még nehezebb volt, akkor kezdett befelé a közönség felé megjavulni a híre. A bünyügyi osztály példás és mintaszzerű volt, a nyomozások sikerszázaléka erősen emelkedett. Sajnos, a rendőrség létszáma nem tartott lépést a főváros rohamos növekedésével. Ez azután különösen a külsőbb városrészek közbiztonsági állapotában érezette hatását. A statisztika szerint 1900-tól 1904-ig állandó emelkedést mutat a rablások, de különösen az utonállások száma s 1905-ben hirtelen ijesztően magasra szökik ez a statisztika. Ezt a lehetetlen állapotot akarta legelső sorban megszüntetni *Boda* Dezső, amikor röviddel hivatalba lépése után keresztülvitte a kormánynál az őrszemélyzet létszámának szaporítását. Gondoskodott a rendőrség létszámának jobb ruházatról és felszereléséről is. Ekkor kapta a felügyelői kar és az őrszemélyzet a ma is használatos egyenruhát és a zsinóros diszruhát. *Boda* fejlesztette tovább a bünyügyi nyilvántartást és a detektívtestületet. Alatta szervezték meg a rendőri gyermekbíróóságot s felállították a bünyügyi muzeumot.

— 1904—5-től kezdve megindult főként Oroszországból a kétes elemek beszivárgása. Oroszországban megkezdődtek a zavargások, lövmegmészárlások, pogromok és megindult az ösztönlés *Galicián* és *Ausztrián* keresztül Magyarországra. 1906-ig mintegy háromezer menekült telepedett le *Budapestben*. Ez a szám 1908-ban már hétézere növekszik és a bevándorlás még egyre tart. Hogy milyen munkát fejtettek ki ezek az Oroszországból beszivárgó „emigránsok”, arra jellemző, — hogy csak egy példát ragadjunk ki — egy 1908. évi rendőri jelentés. A rendőrség be-lopant az orosz emigránsok egy gyűlésére és kiderült, hogy ott az orosz szocialis terroristák magyarországi alakuló ülése folyik. 1908-ban! Ezek ellen is föl kellett vegye a harcot *Boda* főkapitány, ám a zavargók új harcmodort tanultak a bevándorlóktól. Barrikádos, revolveres utcai harcok zajlottak le. Ezekkel kapcsolatos tulajdonképpen, hogy *Boda* és *Vázsonyi* ellenfelekké váltak. A rendőrséget burkolt vagy nyílt formában antiszemita skodás vádjával illették. 1910-ben különböző bünesetekkel kapcsolatban a rendőrség jobb társadalmi állású embereket — így egy kereskedőt, egy orvost stb. — letartóztattott. Most már egyre jobban megindultak a támadások a rendőrség ellen s végül is abban tetőződtek be, hogy *Vázsonyi* Vilmos indítványt nyújtott be a székesfőváros közigazgatási bizottságához, amelyben ki akarta mondatni, hogy „az államrendőrség csak a királyi ügyszézség indítványára és bírói határozattal kezdeményezhessen előzetes letartóztatást.” Az indítvány egyik pontja szerint a bizottságnak ki kellett volna még mondania, hogy „az egyéni szabadság veszdelméltája abban, hogy a közbiztonság veszélyeztetésének címe alatt a kitoloncolás bárki ellen, közigazgatási határozattal elrendelhető.” Az indítvány a személyes szabadság fokozottabb védelmének jellegébe alatt készült, ténylegében azonban támadás volt a rendőrség és annak feje, a főkapitány ellen. *Boda* természetesen megvédte a rendőrséget és tiltakozott a gyanúsítások ellen. Az ügy hivatalos hullámai elismultak, de *Vázsonyi* és *Boda* ellenfelekké váltak és ez az ellenségeskedés döntő tényezővé vált azután 1917-ben *Boda* távozása körül.

A *Boda*—*Vázsonyi* küzdelmek egy kis epizódja — amely azonban meglehetősen rávil-

6 kötetes
tökéletes lexikon

Megjelent a második kötet

lágít a dolgok mélyére: bizonyos *Zucker* Henrik nevű embert gyújtogatás miatt letartóztattak. Az illető *Császár* fogalmazó előtt állott. *Vázsonyi* bejött a rendőrségre felvilágosításért. Ahogy szokta, szivarral a szájában, kalappal a fején lépett be a hivatalba és valami olyan kijelentést tett, hogy szép kis állapotok, hogy lehet ekkora hatalmat adni egy fiatal tisztviselő kezébe. *Császár* azt mondta, hogy vagy menjen ki a szobából, vagy vegye le a kalapot a fejről. Ebből azután „ügy” lett. *Vázsonyi* fegyelmi és bünyvádi feljelentést tett *Császár* ellen, felszólalt a Házban is, szóval minden lehetséges fórumon végigvitte. *Boda* természetesen a rendőrszisztem mellé állott. Akkor jelent meg a *Borsszem* Jankóban egy karrikatura, amely *Vázsonyi* ábrázolta, amint apró vadakra vadászik nyulra, kacásra, míg körülötte ott állanak a nagy vadak.

— A nagy politikai sztrájkok megkezdődtek egyre gyakoribb volt az összeütközés a rendőrség és a munkásság között, megzavartak egy körmenetet, a városligeti fasorban kövekkel dobálták meg a papokat és a védelmükre siető rendőröket, többször volt szükség kardhasználatra, egyizben valóságos revolverharc fejlődött ki a rendőrség és a tüntetők között, majd 1914-ben a sok előre- vetett árnyék után kigyulladt a világ. A rendőrség munkája egyre nehezebb lett. 1914-ben már nem volt teljes a rendőri létszám. 1912-ben *Kispestet*, *Erzsébetfalvát*, majd 1914-ben *Csepelt* is becsatolták, de megfelelő utánpótlás nem volt. 180 újonc volt beosztva a háboru elején, ezeknek be kellett vonulni. Azután bevonultak sorsa a fiatal tisztviselők, az aktív tisztek, a detektívtestületnek is nagy része s így a háboru alatt egyre kevesebb és egyre kevesebb lett a létszám s egyre több és több a munka a zárzavaros időkben. A kormány nem engedett katonának is alkalmas legény-séget besorozni s így a háboru végén már mintegy hét-nyolcszáz főnyi hiány volt. A bünyözések szaporodtak, a rendőrség pétkimerültség teljesített szolgálatot. Így érte *Boda* főkapitányt az 1917-es esztendő. 1916 óta már betegeskedett, de ragaszkodott a munkához, amelyre jellemző, hogy a bünyisztika ismét erősen emelkedő iránzatot mutatott,

Tiszta tenge- gyapjúból gyártott hazal kikészí-
rentuli és divatszövetekből
110 P-ért készült MÉRTEKÖLTÖNYT
ÁTMENETI KABÁT P 120

BLUM
ÉS TESTVÉRE
angol őrszabón
Váci-u. 31-33 (Piarista-palota)

ugyan, de azért az esetek száma még mindig tízezerrel kevesebb volt, mint a háború előtt. Majd bekövetkezett a Tisza-kormány bukása s a következő Esterházy-kormány nem szívesen nézte Tisza hívét a főkapitányi székben. Boda nem akart visszavonulni.

— Amikor a központi városházán — tehát közvetlenül a munkapárt helyiségeinek szomszédságában — népgyűlést hirdettek, hogy oda beereszkék a kültekkel fölzigatott lakosságát, Boda már hiába tiltakozott ez ellen. Véleménye és javaslatai ellenére megengedték a gyűlést s a karhatalmat vezénylő rendőrtisztviselőnek megtiltották, hogy közbelépjen. A tömeg a tehetetlenül álló rendőrséget látva, megtámadta a párt helyiséget, ablakait összetörte, majd odébb vonulva, rombolni kezdett, sőt néhány belvárosi üzletet kifosztott. Akkor azután Bodát tették felelőssé — az Esterházy-kormányban ott ült Vázsonyi is — és Boda elbukott. Már akkor hiába szólalt fel a parlamentben Tisza István Boda érdekében, önértében sértve érezve magát, nyugdíjaztatását kérte.

Utódja, Sándor László lett s ilyen körülmények között érte azután a rendőrséget 1918-ban az összeomlás, amikor elérkezett teherbírási végső pontjára és a gondjaira bizott főváros felett összecsaptak a szennyes hullámok.

**Akár hiszik
≈ akár ne**

Amerika egyik legrégebbi milliomos családjának ifju sarja, John I. Astor kerek egy esztendő töltött egy kereskedelmi és hajózási vállalatnál egyszerű irnokként. Az ambiciózus fiatal milliomos állását a legkomolyabban vette és méltán várhatta az esedékes fizetésemelést. Gázsija annyi volt, mint bármely más, ezen a fokozaton levő alkalmazotté és így, nem épp a heti 25 dollár vonzhatta. Mégis — csak feleségének hosszas unszolására, „rándult át Európába”. Az őt az ez alkalommal meginterjúoló sajtónak úgy nyilatkozott, hogy ez az ő körében éppen nem, vagy legalább is kevésbé népszerű elfoglaltságot többre tartja a „első négy-száz” téllenségénél, ami pedig legközelebbi tervei illeti, habár előre meghatározott programja nincs, Párizs és Cannes után akár hiszik akár nem, szándékában áll... Budapestre is ellátogatni.

Egy másik érdekes interjú Mrs. Long adott abból az alkalomból, hogy férjének Huy Longnak Louisiana állam „diktátorának” megüresedett szenatori székét Washingtonban elfoglalta. Mrs. Long ugyanis, aki most a szenátus harmadik női tagja és férje életében nem politizált, hanem gyermekei nevelésével és a háztartásával foglalkozott, az újságírók arra a kérdésre, hogy minek köszönheti rendkívüli pályafutását, feleltéként egy „érdekes” receptet közölt. Ezzel „főzte” meg annakidején férjét és így a legujabb női szenátor akár hiszik akár nem... karrierjét egy receptnek köszönheti.

Amerika háziasszonyait különben ennél a receptnél jobban, a káposzta „szagtalanítása” izzgatja... A „szagtalan” káposzta öt évi kísérletezés eredménye és a kísérletek vezetője, Myers professzor azt állítja, hogy az egyetlen telepen nevelt példányok, ís és táplálék tekintetében teljesen megegyeznek az eredeti veteményekkel. Múltán azonban még jó néhány esztendő beletelik addig, hogy a termelő rendelkezésére annyi mag álljon, hogy a megreformált fűzelék piacra is kerülhessen, a felizgatott fantáziájú háziasszonyok, türelmetlenkednek. Bezzeg, csak ismernék, a mi zamatos „illatos” kolozsvári káposztánk készítői módját, akár hiszik, akár nem, szép nyugodtan bevárnák az új különlegesség forgalomba hozatalát.

De nemcsak azoknak a prózai amerikaiknak kedvez a tudomány, akiket különösen a gasztronómiai kérdések érdekelnek, a csillagokba nézőknek sem kell panaszukodniuk. Felfedeztek ugyanis egy új teleszkópot, melynek akárminő fantasztikusan hangzik is, nagyjából lencséje 5 méter átmérőjű, és miután a hutából kikerülő fokozatos lehűtése teljes egy esztendőig tartott. Most azután, hogy megszilárdult ez az üvegkolosszus, a legaprólékosabb csiszoló munkák következnek rajta. Ha majd felszerelik és működésbe hozzák ezt a szenzációs készüléket, a kaliforniai technológiai intézet csillagvizsgálójában, a számítások szerint, akár hiszik akár nem, eddig legfeljebb csak sejtett bolygó rendszerek kerülnek majd nap-, illetőleg csillagfényre. Az amerikai tudományos világban különben az óriás teleszkóp mellett van egy legújabb szenzációja is. Felfedeztek ugyanis egy

hoz hasonló, de ezt még sokkal meghaladó sugárzást lehet előállítani.

Akár hiszik akár nem, az egyetemi hatóságok pártolják azt az ifjusági szervezetet, mely jó megjelenésű, de kispénzü diákokat a kíséret nélküli hölgyek rendelkezésére bocsát. A hölgy kíséretének mindenestre kiszabott óráért fizet és fedezi a felmerülő költségeket. (Taxi, színházjegy, vacsora, stb.) „Idegenvezető” szolgálatokért, utcai őrletben és nappal alacsonyabb a díjazás, míg „New York éjjeli életét szeretném látni” jellegével indulók, akik kíséretjüktől kemény ingemmel és kifogástalan lakkcipőt kívánnak, a „lovagi szolgálatért” ehhez képest többet fizetnek. Egyébként a hölgynek a „rendelés” bemondásakor az ifju

öltözkén kívül módjában áll annak hajszinét, areformáját és testalkatát is előírni. Egyesek meghatározzák azt is, hogy milyen szakos legyen a kiküldött diák és hogy melyek azok a sportok, melyek őt közelebből érdeklik. A kísérő feladata általában nem nehéz, különösen pedig akkor, ha a rendelő hölgy nem tulságosan szép. A szabályzatok értelmében ugyanis a kísérőnek nem szabad „saját szakállára” udvarolnia. Sőt, amennyiben a hölgytől erre még bátorítást is kapna, akkor is várnia kell addig, míg a szolgálati idő letelt. A legtrikább esetben azonban, hogy az ifjakat ilyenmü kiállítás érné, mert azok, akik holmi kalandot keresnek, egyszerűen... kísérő nélkül indulnak az „éjjeli élet tanulmányozására”.

Polyák Erzsébet Mária.

A magyar tenyészállatok legjava kerül a mezőgazdasági kiállításra

Konkoly Thege Sándor dr. nyilatkozata

Mához egy hónapra — március 20-tól 25-ig — újra szemünk elé kerül a magyar mezőgazdasági kultúra minden értéke: az országos mezőgazdasági kiállítás tükrében. Ez a nagy, mozgalmas, színes és eleven kirkakot évről-évre pontosan megmutatja nekünk és az ámuló külföldnek, hogy mit tud a magyar gazda. Aki csak egy kisse is figyeli a mai életet, az tudja-tudja, hogy országok és emberek kegyetlen versenyében mindenki erején felül kénytelen napról-napra jobbat és jobbat, különbet és különbet produkálni. De azt is tudja, hogy ebben a versenyben a magyar gazda az élen jár. Világos tehát, hogy tavaly óta is óriási a fejlődés: — a csodálkozástól távra marad majd a szája még annak is, aki a múlt évi kiállításról a büszke érzéssel távozott, hogy

ennél különb eredményeket elérni már lehetlenség.

Tenyészállatvásárokból fejlődött ki a mai országos mezőgazdasági kiállítás, amely évenként egyszer kiteríti szemünk elé a magyar föld minden kincsét. De — tagadhatatlanul úgy van — a legnagyobb érdeklődéssel most is az állatokat várja-lesz mindenki. Csak természetesen tehát, hogy arra voltunk kíváncsiak elsősorban, vajon mennyi és milyen állat kerül föl erre a kiállításra?

Ezzel a kérdéssel fordultunk a legilletékesebbhez, a magyar állattenyésztés szakértőjéhez, Konkoly Thege Sándor dr. gazdasági főtanácsoshoz, a kiállítást rendező Országos Magyar Gazdasági Egyesület főtitkárához.

— Tizenhat éve vezetem a tenyészállatvásárokat, illetve a kiállítások rendezési mun-

kálatait, de ilyen tökéletes anyaggal, mint az idej, még egyszer sem tudtuk eddig a Pongrác-uti telep hatalmas istállót megtölteni. Igaz — főként a háború, a forradalmak, a román megszállás után — azzal is meg voltunk elégedve, ha kellő számú állatot tudtunk felhozni a vásárra és bizony jóideig csak a darabszám emelése volt a cél. A mennyiségi probléma azonban már régen megszűnt, hiszen köztudomásu, hogy évek óta csakis törzskönyvelt állatok kerülhetnek a kiállításra, ami már eleve biztosítja a jó minőséget. Ezidén azonban már nem elégedtünk meg csupán a törzskönyvelés egyszerű bizonyításával, hanem a kiállításra bejelentett állatokat a legnagyobb gondattal külön is felülvizsgáltattuk. A tenyésztő egyesületek szakemberei választották ki a sok nagyon jó közül a legeslegjobbakat és így bizonyos, hogy állattenyésztésünk idej kirkakatába a minden tekintetben legkiválóbb példányok kerülnek, amelyek hibátlanul reprezentálják majd tenyésztésünk színvonalát. Ez a kiválasztás nem volt könnyű munka, mert jóval több állatot jelentettek be, mint amennyi a kiállítás istállójában elfér. Nehéz feladat volt, hogy minden tenyésztő állatlétszámát redukálni kellett, de sok fáradozással és lelkiismeretes gondossággal a kiválogatás a lehető legigazságosabban végre mégis csak megtörtént. Ennek a nagy gonddal végzett munkának az a legfontosabb gyakorlati lehetősége, hogy még az a vásárló is, aki nem éppen különleges gazdaságokért, csakis egészen kiváló tenyészállatot választhat.

— A válogatásbizottság — folytatta Konkoly Thege Sándor — éppen most készült el munkájával, amelynek eredményeképpen 640 szarvasmarha (189 teveler szimentáli bika és 11 tehén, 310 pirosarka bika és 12 tehén, 13 borzderes bika és 8 üsző, 91 kormosnyaku magyarfajta bika és 6 magyarfajta tehén, 2 bivaly), 190 ló (angol félvér: 48 mén, 40 kanca, 4 herélt, Nonius: 20 mén, 24 kanca, arab: 3 mén, 2 kanca, 2 herélt, lipicai: 5 mén, 5 kanca, 4 herélt, Gidrán: 2 mén, 5 kanca, hidegvérű: 20 mén, továbbá 4 öszvér és 2 számár), 489 juh (30 hosszúgyapjas merino, 198 magyarfésűs, 188 nagytestű magyarfésűs, 73 husmerino) és 965 sertés (szőke mangalica: 648 kan, 73 koca, fekete fecskéhasu mangalica: 30 kan, rózsaszínű yorkshirei: 90 kan és 73 koca, fekete lógósfülü Cornwall: 20 kan és 15 koca, fekete berkshirei: 16 kan) kerül ezidén kiállításra és egyben eladásra.

— A fölSOROLT 4284 nagy-tenyészállaton kívül több mint ezer baromfi (kakas, tyúk, lud, kacska, pulyka, galamb), egy sereg házi-nyúl, többszáz fajkutyja, néhány méhszáj és a halastavainkban tenyésztett mindenféle hal teszi teljessé a kiállítás „eleven” csoportját.

— A számok azt bizonyítják, hogy megfelelően bőséges anyagból választhatnak a vásárlók és — az a tapasztalatunk — ennyi állat azért mégsem jelent olyan túlzott fölhajtást, ami az árképződésre rosszul hatna. A remélhető forgalomról kedvezőek az előjelek, mert máris számos gazdaság, legeltetési társulat és község jelentette be vásárlási szándékát és nagyon örvendetes, hogy a szomszéd államok gazdái részéről is mutatkozik érdeklődés. A Küllerkereskedelmi Hivatal és a Magyar Nemzeti Bank előékenysége könnyíti meg a kiállításon eladott állatoknak külföldre való szállítását.

— A legutóbbi évek kiállításain — fejezte be érdekes és értékes fölvilágosításait Konkoly Thege Sándor dr. — a kiállított anyag kitűnő minősége révén számos gazdaság, uradalom és község, amelyeknek nevét azelőtt senki sem ismerte, márkás nevet szerzett magának itthon is, a határokon túl is. Ezeket a neveket már úgy ismerik szerte a világon, akár sporthírességeink neveit és munkájuk, erőfeszítésük eredménye jelentős mértékben járul ahhoz, hogy vezetőhelyen álljunk az agrárországok között.

Az újpesti polgármester tiltakozik a hurokvágány ellen

A Beszkárt tervbevette az újpesti villamosközlekedés reformját is az egyes vonalak megrovidítésével. Hurokvágányt akarnak építeni az újpesti városháza körül. A terv ellen az újpestiek állást foglaltak, mert a város legmonumentálisabb és legforgalmasabb közepületét zárná el a szabadforgalomtól. Semsey Aladár dr. polgármester a Beszkárt-hoz intézett átiratában közölte, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel megakadályozza a városházának hurokvágánnyal való körülhálózását. A polgármesteri átirattal egyidejűleg külték el a Beszkártnak Gallay Jenő városi főmérnök hurokvágány-tervét is, amely a hurokvágányt a Beszkárt által megvásárolandó telken tartja megvalósíthatónak. A Beszkárt ennek ellenére is ragaszkodik elgondolásához és a városháza körül építendő hurokvágány engedélyezését kéri a belügyminisztériumtól. A döntés március elején lesz, amikor a belügyminisztérium helyszíni szemlét tart a hurokvágány elhelyezése

Előfizetőink szelvényeit

az alanti cégek a feltüntetett % erejéig készpénz gyanánt fogadják el

10%

RÁDIÓ, gramofon, csillár, villamosági cikkek BODNÁR, Vilmos császár-ut 60

NŐI RUHÁK + KABÁTOK + ABEL, RÁKÓCZI-UT 86

Órák, ékszerek, DEUTSCH, Rákóczi-ut 8/a. * Zálogjegyet vesz

Kés, olló, borotva, FISCHER, Iskola-utca 42 • 104 éves cég

Női ruhák, Havas Erzsébet, IV., Kecskeméti-utca 13

Optika tolo, Juszi László és Gyula, Múzeum-utca 13. Fiókok: I. Alkotás-utca I. VI. Aréna-ut 120 II. Olasz-tasor 41. XI. Horthy M.-ut 56

NŐI KABÁTOK + RUHÁK + RADÓ ALADÁR Bécsi-utca és Deák Ferenc-utca sarok

Függöny, kézimunka Lipótvárosi Fonal Rt., Lipót-körút 25

Jó szemüvegek — fotóciók, CHMURA, IV, Ferenciek-tere 2

Pehely-könnnyű CIPOBETÉT-ujdonság BELLÁ-nál, Vilmos császár-ut 23. Telefon: 28-04

Ing, pizsama, nyakkendő, uridivat, Blum és Testvére, Váci-utca 31-33

5%

Kelengye, vászonáru, asztalnemü, ágynemü, Vilcsek, Kossuth Lajos-u. 4

Nagykovácsy Milenkó, Petöfi S.-u. 3. Városház-u. 1-3-5

Selyem, szövet, flanel Galambos, IV., Ferenciek-tere 4. sz.

Finom kötöttáruk, keztyük, Heilig harisnyaház, Rákóczi-ut 26

Bufor * Hálószobák * Ebédlők * BOG-MIL Vilmos császár-ut Bányó-utcaval szemben 43

Nagykovácsy Milenkó, XI., Horthy Miklós-ut 39

Férfi ing, új szabásminta szerint, FENYVESINÉL, VIII., Baross-u. 75

Szövet, bélésáruk, szabókellékek, SZILÁGYI, IV., Magyar-u. 48

MOGYORÓSSY HANGSZEREK, RÁDIÓK, RÁKÓCZI-UT 71

Nagykovácsy Milenkó, József-körút 53

HARISNYA, KESZTYŰ, FATH, FERENCIEK-TERE 2

Kárpitosmester és lakberendező, Györfly Imre. Irányi-u. 15

Magdó-körút 11. Krisztina-70